

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

Kapitel I.

En særlig militær Jurisdiktion med Retsplejeregler afvigende fra Landets almindelige er hverken hos os eller andetsteds nogen oprindelig Retsdannelse. Sammen med den ejendommelige militære Strafferet er den i sin Tid opstaaet med Lejehærenes Indførelse, men har, styrket som den var ved den særlige Organisation, hvorigennem den udøvedes, formaaet at holde sig, ikke blot efter at Hæren var bleven national, men endogsaa efter at den var kommen til at hvile paa den almindelige Værnepligt.

Vor nuværende militære Retspleje hviler for Hærens Vedkommende endnu for en væsentlig Del paa Krigsretsinstruktionen af 9. Marts 1683 med Forklaring af 19. Juni 1703 — begge saa vel som forskelliges senere Bestemmelser betegnende nok affattede paa Tysk —, for Søværnets paa Søkrigsartikelsbrevet af 8. Januar 1752 og Krigsartikelsbrevet for Landtjenesten ved Søetaten af 29. Juli 1756 og er saaledes bleven til under Forhold, vidt forskellige fra Nutidens Tankegang. En nøjere Redegørelse for de forskellige Bestemmelser, der danner dens lovmæssige Grundlag, skal iøvrigt ikke her gives; der kan derom henvises til de Oplysninger, som findes i Bemærkningerne til det af Generalauditor Giørtz i 1914 paa Foranledning af Forsvarsministeren udarbejdede Udkast til Lov om Retsplejen ved Hæren og Søværnet, hvor der tillige er givet en Fremstilling af, hvorledes den militære Retspleje i Hovedtrækkene former sig.

Generalauditor Giørtz's nævnte Udkast, der var udarbejdet i Tilknytning til den da udkomne Lov om Rettens Pleje af 26. Marts

1909, og som under Optagelse af de med den borgerlige Retsplejelov fælles Bestemmelser indeholdt en samlet Fremstilling af Retsplejen ved Hæren og Søværnet, opretholdt en særlig militær Jurisdiktion med særlige Krigsretter til Udøvelsen af den dømmende Myndighed. I Modsætning hertil gaar den Del af det foreliggende Udkast, der omhandler Straffesagers Afgørelse ved Dom, ud paa med visse Ændringer, som Hensynet til de militære Forhold nødvendiggør eller dog gør naturlige, at indordne Retsplejen ved Hæren og Søværnet under Landets almindelige Retspleje, saaledes som denne vil blive, naar Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 træder i Kraft.

Skønt ellers overalt Særjurisdiktion for visse Klasser eller Dele af et Lands Befolkning er forsvunden eller i Færd med at forsvinde, og det almindeligt anerkendes, at saadan Særjurisdiktion er ufornelig med Kravet om Borgernes Lighed for Loven og deraf følgende Ensstillethed over for deretshaandhævende Organer — en Ensstillethed, der er en nødvendig Betingelse for, at Tilliden til, at Loven håndhæves lige, kan opretholdes — har som foran nævnt paa den anden Side overalt Militærmagten formaaet i saa Henseende at bevare en Særstilling, idet der endnu alle Vegne findes særlige militære Domstole til Afgørelse af Straffesager — ofte dog kun Sager om tjenstlige og lignende Forseelser — mod militære, hvorhos der ligeledes i Almindelighed er hjemlet de militære Autoriteter Beføjelse til uden egentlig Rettergang dels at anvende Disciplinarmidler, dels at ikende Straf for visse Tjenesteforseelser.

For saa vidt har dette Lovforslag,